

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Περιγραμμά Κεφαλαίου

- Επιλογή θέματος έρευνας
- Θέματα προς αποφυγή
- Προγραμματισμός έργου
- Συγγραφή προτάσεων για ακαδημαϊκούς σκοπούς
- Συγγραφή προτάσεων για οργανισμούς
- Τα τελικά στάδια των προτάσεων

Λέξεις κλειδιά

- Θέματα έρευνας
- Προτάσεις για ακαδημαϊκούς σκοπούς
- Προτάσεις για οργανισμούς

Μαθησιακά αποτελέσματα

Έχοντας μελετήσει αυτό το κεφάλαιο θα είστε σε θέση να:

- Να παράγετε νέες ιδέες για θέματα έρευνας.
- Να αναγνωρίσετε ένα καλό θέμα έρευνας χρησιμοποιώντας επιλεγμένα κριτήρια.
- Να αναγνωρίσετε τι είδους θέματα πρέπει να αποφύγετε.
- Να γράψετε μία ακαδημαϊκή πρόταση για ένα ερευνητικό έργο.
- Να γράψετε μία πρόταση για έναν οργανισμό.



Έχοντας διαβάσει τα Κεφάλαια 1 και 2, θα πρέπει τώρα να έχετε μία πιο ξεκάθαρη εικόνα για τις μεθοδολογίες, τις προσεγγίσεις και τα εργαλεία που είναι απαραίτητα για το σχεδιασμό και την εκτέλεση ενός καλού ερευνητικού θέματος. Το ερώτημα φυσικά παραμένει, *ποιο είναι* ένα καλό ερευνητικό θέμα; Σε γενικές γραμμές, τα ερευνητικά έργα μπορούν να σχεδιαστούν ως μέρος ενός ακαδημαϊκού ερευνητικού προγράμματος, ή σαν αποτέλεσμα μίας ανάγκης μίας εταιρίας ή ενός οργανισμού. Ενώ στην πρώτη περίπτωση, είναι πιθανόν το θεωρητικό υπόβαθρο να είναι σημαντικό στοιχείο, και στις δύο περιπτώσεις θα χρειαστεί μία καθαρή, πρακτική εστίαση ή εφαρμογή. Τα αποτελέσματα των ερευνητικών έργων δεν έχουν οφέλη μόνο για τους οργανισμούς και τη διοίκησή τους, αλλά μπορούν να αποτελέσουν και σημείο ζωτικής σημασίας για προσωπική μάθηση και εξέλιξη. Σαφώς, η καλύτερη προσέγγιση είναι να επιλέξουμε ένα ερευνητικό θέμα που μας ενδιαφέρει και που είναι πιθανό να κρατήσει ζωντανό το ενδιαφέρον μας. Η διαδικασία της έρευνας μπορεί να είναι μακρά και κοπιαστική, οπότε θα πρέπει να δεσμευτούμε με το θέμα μας. Οι Winkler και McCuen (2007) προτείνουν ότι θα πρέπει να επιλέξουμε μία περιοχή θέματος που θα προσφέρει ένα επαρκές πεδίο εφαρμογής, ώστε να έχουμε τη δυνατότητα να παραγάγουμε διάφορα ερευνητικά έργα. Έτσι, για παράδειγμα, το να εξετάσουμε το πώς μία συγκεκριμένη μάρκα φορητών υπολογιστών παράγεται και διανέμεται σε ένα τοπικό κατάστημα λιανικής, μάλλον δεν θα αποδειχθεί ιδιαίτερα διαφωτιστικό. Από την άλλη μεριά, μία μελέτη για τη διεθνή εφοδιαστική αλυσίδα εξαρτημάτων φορητών υπολογιστών μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερο πεδίο εφαρμογής όσον αφορά στη διαδικασία έρευνας (περιλαμβάνοντας προϊόντα, διαδικασίες και περιοχές), στο εύρος της βιβλιογραφίας και στην αξία των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Όταν δυσκολευόμαστε να βρούμε ένα αντικείμενο έρευνας, μπορούμε να το συζητήσουμε με συναδέλφους μας για να δούμε ποια ζητήματα τους απασχολούν. Συζητάμε το θέμα με τον ακαδημαϊκό μας επιβλέποντα ή τον προϊστάμενό μας. Σκεφτόμαστε ξανά ποια θέματα μας ενδιαφέρουν πραγματικά και πώς θα μπορούσαν να αναπτυχθούν. Μία άλλη χρήσιμη πηγή είναι τα επιστημονικά περιοδικά, που συχνά περιέχουν άρθρα πάνω σε θέματα που απασχολούν τη δεδομένη στιγμή ένα πολύ μεγάλο αριθμό ανθρώπων των επιχειρήσεων, του εμπορίου, του δημοσίου τομέα, αλλά και των μη κερδοσκοπικών και εθελοντικών οργανισμών. Θα μπορούσαμε, επίσης, να ψάξουμε στα σχετικά τμήματα του τοπικού μας βιβλιοπωλείου για να δούμε ποιοί τίτλοι εκδίδονται στο πεδίο του ενδιαφέροντος μας. Μερικές πιο πρακτικές προτάσεις για τη δημιουργία ιδεών δίνονται σε αυτό το κεφάλαιο. Δίνονται ακόμη συμβουλές για το πώς να επιλέξουμε ένα ερευνητικό θέμα και το πώς να γράψουμε μία πετυχημένη ερευνητική πρόταση. Επιπλέον, προτείνουμε το πώς μπορούμε να σχεδιάσουμε ένα χρονοδιάγραμμα για τη διενέργεια της έρευνας και το πώς θα φέρουμε εις πέρας το έργο, όχι μόνο αποτελεσματικά, αλλά και σύμφωνα με την επιστημονική δεοντολογία.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μπορεί να έχουμε ήδη ένα ερευνητικό θέμα στο μυαλό μας και να θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε αυτήν την ενότητα σαν μέσο για να ελέγξουμε την εγκυρότητά του. Εναλλακτικά, μπορεί να μας έχει ανατεθεί από τον οργανισμό που βρισκόμαστε, να διεξάγουμε ένα συγκεκριμένο κομμάτι έρευνας. Σε αυτή την περίπτωση, δεν πρέπει να πιστεύουμε ότι θα πρέπει να είμαστε παθητικοί αποδέκτες τέτοιων έργων. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τα κριτήρια αυτής της ενότητας για να αξιολογήσουμε και να επαναδιαπραγματευθούμε την κεντρική ιδέα του έργου, εάν το θεωρούμε απαραίτητο.

ΠΟΤΕ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΤΕ ΕΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΘΕΜΑ

Προφανώς, αυτό είναι ένα ζήτημα προσωπικής επιλογής. Μερικοί ερευνητές έχουν μία ξεκάθαρη ιδέα και έναν στόχο σε αρκετά πρώιμο στάδιο. Πράγματι, μπορεί να ασχολήθηκαν με ένα ερευνητικό πρόγραμμα, ακριβώς επειδή θέλουν να καταπιαστούν με ένα συγκεκριμένο έργο. Για άλλους, ίσως για την πλειοψηφία, το ερευνητικό θέμα προκύπτει μόνο προς το τέλος του ακαδημαϊκού προγράμματος, ή ως αποτέλεσμα ενός προβλήματος που προέκυψε στον χώρο εργασίας τους. Για κάποιους, το πρόβλημα μπορεί να είναι η επιλογή μεταξύ ενός αριθμού πιθανών θεμάτων, ενώ για άλλους μπορεί να υπάρχει ένα μοναδικό σημείο προσοχής.

ΠΗΓΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Υπάρχουν ουσιαστικά δύο τρόποι αναγνώρισης ενός ερευνητικού θέματος. Ο ένας είναι μέσω της βιβλιογραφίας —βιβλία, και ακαδημαϊκά και επαγγελματικά περιοδικά— απ' όπου μπορούν να προκύψουν ενδιαφέροντα θέματα που να σχετίζονται με τα δικά μας ενδιαφέροντα. Η άλλη διαδρομή είναι απευθείας από το χώρο εργασίας, ή από το επιχειρηματικό γίγνεσθαι. Οι προϊστάμενοι, οι επιβλέποντες και οι ομάδες έργου μπορούν να μας βοηθή-



Εντοπισμός
ενός Ερευνητικού Θέματος
(Identifying a Research Topic)

σουν και μπορεί να είναι μία πλούσια πηγή μιας ερευνητικής ιδέας. Σαν αποτέλεσμα, ο ερευνητής τότε ενεργεί ως ένα είδος εσωτερικού συμβούλου μίας ομάδας έργου.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΘΕΜΑ;

Οποιοδήποτε θέμα κι αν διαλέξουμε, είναι πιθανό ότι θα αρχίσουμε να αναπτύσσουμε ή να βελτιώνουμε κάποιες προσωπικές μας δεξιότητες. Ένα καλό θέμα, λοιπόν, είναι αυτό που μας δίνει τη δυνατότητα να μεγιστοποιήσουμε αυτή την προσωπική μας ανάπτυξη. Ο Jankowicz (2004) υποστηρίζει ότι τέτοιου είδους προσωπική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει:

- Τη βελτίωση στη διαχείριση του προσωπικού χρόνου.
- Την ικανότητα πρόσβασης σε ερωτώμενους.
- Την ικανότητα λήψης συνέντευξης από τους ερωτώμενους.
- Την ομιλία σε ένα κοινό.
- Την ικανότητα να πείθουμε ανθρώπους να συνεργαστούν.
- Την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας για τα δεδομένα.

Αλλά πρέπει, επίσης, να είναι ένα θέμα που μας ενδιαφέρει. Εφόσον η έρευνα μπορεί να χρειαστεί πολλές ώρες προγραμματισμού, εκτέλεσης, ανάλυσης δεδομένων και συγγραφής αναφορών, θα βαρεθούμε γρήγορα οποιοδήποτε θέμα για το οποίο πιστεύαμε εξ αρχής ότι μας ενδιαφέρει μόνο επιφανειακά. Ακόμη, είναι καλή ιδέα να διαλέξουμε ένα αντικείμενο που θα μας επιτρέψει να αναδείξουμε τις δεξιότητες και τις ικανότητές μας. Έτσι, εάν αναλάβουμε ένα έργο στο τέλος ενός ακαδημαϊκού προγράμματος, θα χρειαστεί να επιλέξουμε ένα θέμα που μας δίνει τη δυνατότητα να αναδείξουμε τη σύνδεση διαφόρων πεδίων γνώσης και ανάλυσης. Παραδείγματος χάριν, εάν η έρευνά μας αφορά στο πεδίο της υγείας και θέλουμε να αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα ενός προγράμματος στο οποίο συμμετείχαν νέες νοσοκόμες και αφορούσε στη βελτίωση του τρόπου συμπαράστασης στους συγγενείς ασθενών που έχουν πεθάνει, αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να ενσωματώσουμε σε αυτή τη διαδικασία τη γνώση της αξιολόγησης ενός προγράμματος, τις τεχνικές συμπαράστασης, αλλά και διάφορα δεοντολογικά ζητήματα. Αντίστροφα, το να ερευνήσουμε τα επίπεδα επιτυχίας ανάμεσα σε κορίτσια και αγόρια της πέμπτης δημοτικού ενός μόνο σχολείου, θα μπορούσε να είναι πολύ ρηχό, εν μέρει εξαιτίας του ότι το δείγμα που χρησιμοποιείται είναι πολύ μικρό και είναι απίθανο να οδηγήσει σε (στατιστικά) σημαντικά αποτελέσματα.

Μέσα σε έναν εργασιακό χώρο, το να είμαστε ικανοί να επιδειξουμε τις δεξιότητες προγραμματισμού, ανάλυσης δεδομένων, και συγγραφής αναφορών μπορεί να βελτιώσει το κύρος μας, ακόμη και τις προοπτικές της προαγωγής μας.

Ικανοποίηση των ακαδημαϊκών απαιτήσεων

Θα πρέπει να σιγουρευτούμε ότι το αντικείμενό μας μπορεί να ικανοποιήσει τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις, εάν φοιτούμε σε ένα πρόγραμμα σπουδών —για παράδειγμα, ότι μπορεί να παραγάγει μία διατριβή, μία πτυχιακή εργασία, ή μία αναφορά επαρκούς έκτασης. Όπως προτείνει ο Raimond (1993), βεβαιωνόμαστε ότι το θέμα μας μπορεί να συνδεθεί με την κατάλληλη ακαδημαϊκή θεωρία. Η θεωρία της διοίκησης επιχειρήσεων, παραδείγματος χάριν, τείνει να εξελίσσεται και να αλλάζει αρκετά γρήγορα —π.χ. υπάρχουν αμέτρητες θεωρίες για την ηγετική ικανότητα με καινούριες να επινοούνται κάθε χρόνο. Είναι κακή πρακτική να βασιστούμε μόνο σε εγχειρίδια, εφόσον μπορεί να χρειαστούν χρόνια για να γραφτούν και πολλές φορές είναι ξεπερασμένα όταν πια τυπώνονται. Η έρευνά μας θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης και τη χρήση ακαδημαϊκών περιοδικών (πολλά από τα οποία υπάρχουν στο Διαδίκτυο), τα οποία συνήθως είναι πιο επίκαιρα. Τα ακαδημαϊκά περιοδικά περιέχουν, επίσης, και αναφορές σε εμπειρικές μελέτες από τις οποίες μπορούμε να καταλάβουμε καλύτερα τις ερευνητικές μεθοδολογίες και τα ερευνητικά εργαλεία.

Κορυφαία Συμβουλή 3.1

Πριν να γράψετε μία ακαδημαϊκή διατριβή ή πτυχιακή εργασία, ελέγξτε τις οδηγίες του πανεπιστημίου. Προσέξτε ιδιαίτερα τις απαιτήσεις για την έκταση. Ακόμη, δώστε μεγάλη προσοχή στη βαθμολόγηση και στο πώς οι βαθμοί απονέμονται σε διαφορετικά στοιχεία, όπως η περιγραφή της βιβλιογραφίας, η μεθοδολογία και η ανάλυση.

Αποκτώντας πρόσβαση

Θα χρειαστούμε πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες, υλικό και δεδομένα. Αν επιλέξουμε ένα ερευνητικό θέμα για το οποίο υπάρχει έλλειψη σε αυτά, έχουμε λίγες πιθανότητες να ολοκληρώσουμε το έργο μας.

- Μπορούμε να αποκτήσουμε πρόσβαση; Ας θυμηθούμε ότι κάποια θέματα σε οργανισμούς, κοινότητες ή δίκτυα είναι ευαίσθητα ή εμπιστευτικά, όπως π.χ. κάποια οικονομικά δεδομένα, (όπως κλίμακες μισθών), σχέδια απολύσεων, νομικά αρχεία (για παράδειγμα, δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας), αρχεία υγείας κτλ. Πραγματικά, ο Flick (2009) προειδοποιεί ότι ένα ερευνητικό έργο ουσιαστικά αποτελεί μία εισβολή στη ζωή ενός οργανισμού και του προκαλεί εξ' ορισμού αναστάτωση.
- Μπορούμε να ελαχιστοποιήσουμε την αναστάτωση; Εκτός από τις γραπτές ή διαδικτυακές πληροφορίες, ένα απαραίτητο στοιχείο της έρευνας είναι η πρόσβαση σε ανθρώπους. Ποιον θα χρειαστεί να συναντήσουμε (και ίσως να του πάρουμε συνέντευξη) και πόσο πολυάσχολος είναι; Μία κλασική αντίφαση είναι ότι όσο πιο σοβαρό είναι το έργο μας (στον οργανισμό), τόσο πιο πιθανό θα είναι οι άνθρωποι που θα πρέπει να δούμε να είναι ανώτεροι και πολύ πολυάσχολοι ώστε να μπορούν να ξοδέψουν το χρόνο τους σε μία συνέντευξη. Η πρόκληση εδώ είναι να μπορέσουμε να φτάσουμε σε αυτούς τους ανθρώπους με το να είμαστε ευέλικτοι και να προσφέρουμε εναλλακτικές ημερομηνίες και ώρες συνέντευξης.

Ανάπτυξη Δεξιότητας 3.1 Χρησιμοποιώντας διπλωματία για τη διαπραγμάτευση πρόσβασης

Στο περιβάλλον ενός οργανισμού, ο ερευνητής μπορεί να θεωρηθεί ως εισβολέας ή ως ξενόφερτος. Ωστόσο, η απόκτηση πρόσβασης θα γίνει πιο εύκολη, αν μπορούμε να βρούμε κάποιον που χαιρεί σεβασμού μέσα στην επιχείρηση και ο οποίος μπορεί να λειτουργήσει ως θεματοφύλακας. Αλλά, αφού εντοπίσουμε αυτό το άτομο, θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουμε όλη μας τη διακριτικότητα, τη διπλωματία, και τις δεξιότητες διαπραγμάτευσης για να αποκτήσουμε πρόσβαση. Ενώ θα πρέπει πάντα να παραμείνουμε ειλικρινείς, χρειάζεται πειθώ για να μπορέσουμε να μεταδώσουμε τα κέρδη που μπορεί να έχει ο οργανισμός με το να μας επιτρέψει την πρόσβαση (βλέπε Κορυφαία Συμβουλή 3.2).

Απόκτηση Πρόσβασης για Εσωτερική Έρευνα
(Gaining Access for Insider Research)

Ευτυχώς, νέα φαινόμενα, όπως τα κοινωνικά δίκτυα (και ειδικά το LinkedIn), μπορούν να είναι αρωγοί σε αυτό. Αν δεν έχουμε προσωπική, άμεση πρόσβαση σε έναν οργανισμό, πολλές επιχειρήσεις διαθέτουν τον δικό τους ιστότοπο στο LinkedIn. Μπορούμε να εντοπίσουμε εκεί ανθρώπους (και τους εργασιακούς τους τίτλους) και να έρθουμε σε επαφή μαζί τους μέσω της λειτουργίας «InMail» του LinkedIn. Ωστόσο, για να το κάνουμε αυτό θα πρέπει να πληρώσουμε την αντίστοιχη συνδρομή ενός προνομιούχου λογαριασμού. Τα πρωτόκολλα για κάτι τέτοιο είναι εξίσου σημαντικά (ίσως μάλιστα, περισσότερο σημαντικά) από το όταν ερχόμαστε σε επαφή με κάποιον από τη δική μας ατζέντα – βλέπε Κορυφαία Συμβουλή 3.2 παρακάτω.

Κορυφαία Συμβουλή 3.2

Το να αποκτήσετε πρόσβαση θα είναι ευκολότερο για σας εάν:

- Αποκτήσετε χρηματοδότηση / υποστήριξη από άτομα όσο το δυνατόν πιο ψηλά στην ιεραρχία ενός οργανισμού ή μιας κοινότητας.
- Είστε ξεκάθαροι και ειλικρινείς για τους στόχους και το επίκεντρο της έρευνάς σας.
- Θέσετε ερευνητικούς στόχους που είναι λογικοί και εφικτοί (με βάση τους περιορισμούς που υπάρχουν). Μη δώσετε την εντύπωση ότι λειτουργείτε ως «κυνηγοί» που ενδιαφέρεστε για οτιδήποτε σημαντικό μπορεί να προκύψει (χωρίς στόχους).
- Ξεκαθαρίσετε τη μεθοδολογία έρευνας (τον αριθμό των συνεντεύξεων και με ποιον), ώστε να γίνει κατανοητός ο βαθμός της αναστάτωσης.
- Εξηγήσετε ότι ο οργανισμός ίσως και να έχει κάποιο κέρδος, με το να σας δώσει την πρόσβαση. Τυπικά, θα προσφέρετε ένα αντίγραφο της έρευνας ή μία περίληψή της.
- Βεβαιώστε πως θα κρατηθεί η εμπιστευτικότητα.
- Και πάνω απ' όλα, βεβαιωθείτε ότι οποιαδήποτε επικοινωνία γίνεται είναι ακριβής και δεν περιέχει λάθη, γραμματικά ή στα στοιχεία. Ακόμη και το πιο μικρό λάθος δημιουργεί πολύ κακή εντύπωση και, σχεδόν σίγουρα, θα μειώσει τις πιθανότητές σας να λάβετε μία χορηγία.

Ανάπτυξη Δεξιότητας 3.2 Διατήρηση μίας εναλλακτικής στρατηγικής για την επιλογή του ερευνητικού έργου

Η εύρεση χρηματοδότησης για ένα έργο μέσα σε έναν οργανισμό μπορεί να είναι χρονοβόρα. Επιπλέον, στο

τέλος μακροσκελών συζητήσεων, ο οργανισμός μπορεί να αποφασίσει να μην μας επιτρέψει την πρόσβαση. Τότε, θα είναι απαραίτητο να επιδείξουμε ευελιξία και να έχουμε ένα εναλλακτικό σχέδιο (ακόμη και αν δεν είναι το ίδιο ελκυστικό όπως το πρώτο).



Οφέλη Εναλλακτικών Σχεδίων
(Benefits of Contingency Plans)

Αποκτώντας χρηματοδότηση (χορηγίες) και χρησιμοποιώντας τα δίκτυα

Βοηθάει εάν έχουμε έναν χρηματοδότη - χορηγό ή πελάτη, ο οποίος μπορεί να μας καλύψει είτε οικονομικά ή, τουλάχιστον, ηθικά ή να μας παράσχει πρακτική υποστήριξη. Το δεύτερο μπορεί να σημαίνει το να μας «ανοίγει πόρτες» στον οργανισμό και να διευκολύνει την πρόσβασή μας σε ανθρώπους που κατέχουν πληροφορίες. Στο Σχήμα 3.1 φαίνονται τα είδη των δικτύων που μπορεί να υπάρξουν, ή που μπορεί να ζητήσουμε να δημιουργηθούν για να μας βοηθήσουν. Σημειώστε ότι δεν συνδέονται απαραίτητα όλα τα στοιχεία αυτού του δικτύου. Εκτελούν όλα διαφορετικούς ρόλους. Έτσι θα χρειαστεί να καταλάβουμε ή να διαπραγματευτούμε το τι μπορεί να μας προσφέρει το καθένα.

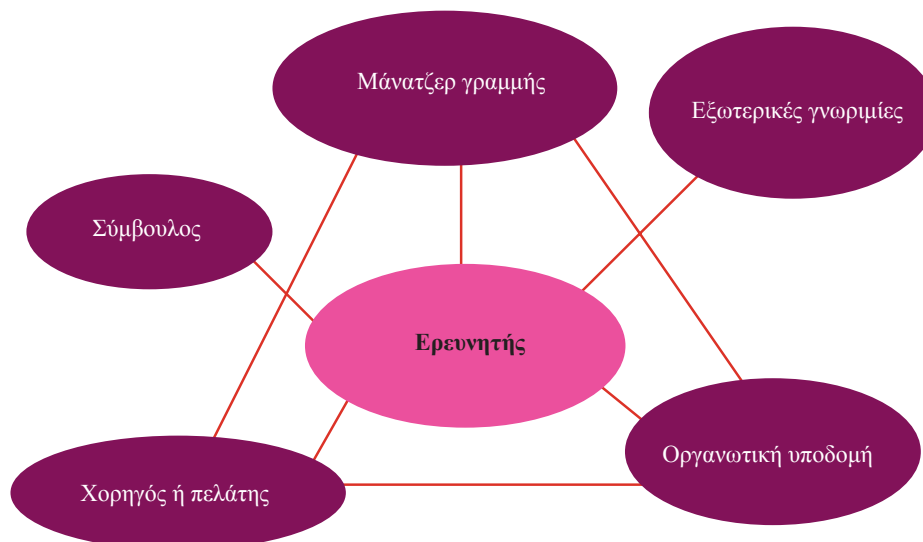
Στο Διαδίκτυο 3.1

Κάντε μία λίστα με τα δίκτυα υποστήριξης που είναι διαθέσιμα σε σας. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν και διαδικτυακά κοινωνικά δίκτυα, όπως το LinkedIn. Δείτε τον παρακάτω σύνδεσμο όπου θα βρείτε μία λίστα των διαθέσιμων κοινωνικών δικτύων: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites.

Είναι πράγματι προσβάσιμοι; Είναι επαρκείς;

Χρήση του διαθέσιμου χρόνου

Σιγουρευόμαστε ότι μπορούμε να ολοκληρώσουμε την έρευνα μέσα στο χρόνο που διαθέτουμε. Βέβαια, σημειώστε πως υπάρχουν εργαλεία για τη διαχείριση χρόνου και για τον προγραμματισμό έργου που θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν σε αυτό. Εάν το θέμα που έχουμε επιλέξει εξαρτάται από την ολοκλήρωση κάποιου άλλου έργου στον οργανισμό, τότε μπορεί να προκύψουν περισσότερες δυσκολίες. Σε περίπτωση που το έργο αυτό καθυστερήσει (κάτι που συμβαίνει συχνά), ή εγκαταλειφθεί, τότε η έρευνά μας μπορεί γρήγορα να φτάσει σε αδιέξοδο. Για παράδειγμα, τα έργα τεχνολογιών πληροφορικής ή επικοινωνιών (ιδιαίτερα τα μεγάλα) είναι ευρέως γνωστά για το ότι ξεπερνούν το χρόνο τους, όπως και τον οικονομικό προϋπολογισμό τους. Η καλύτερη προσέγγιση είναι να σχεδιάσουμε ένα πλάνο έρευνας πριν να ξεκινήσουμε το έργο, όπου θα φαίνονται ξεκάθαρα οι εξαρτήσεις και τα πιθανά εμπόδια.



Σχήμα 3.1 Χορηγίες οργανισμών και δίκτυα υποστήριξης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητές μας και την εμπειρία μας

Μπορεί να ακούγεται προφανές, αλλά είναι απαραίτητο να επιλέξουμε ένα θέμα που να είναι μέσα στις δυνατότητές μας. Οι δεξιότητές μας, καθώς εχόντων των πραγμάτων, θα εξελιχθούν κατά τη διάρκεια της ερευνη-

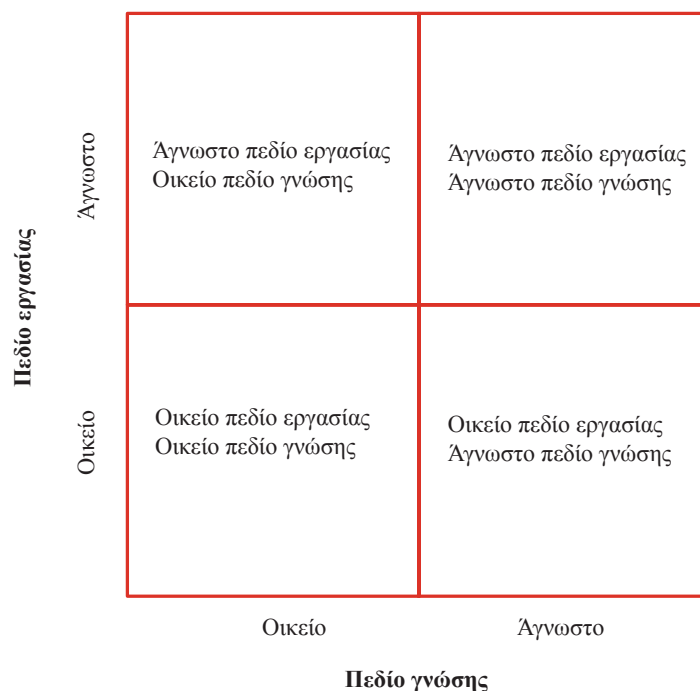
τικής διαδικασίας, αλλά το να επιλέξουμε ένα θέμα που απαιτεί καλή γνώση της στατιστικής, ενώ γνωρίζουμε μόνο βασικά μαθηματικά, μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή. Η εμπειρία είναι ένα διαφορετικό ζήτημα. Όπως φαίνεται στο πλαίσιο Johari στο Σχήμα 3.2, μπορούμε να επιλέξουμε έργα που συμβαδίζουν με το πεδίο εργασίας μας και την εμπειρία μας (η ασφαλής προσέγγιση), ή να κινηθούμε προς την επάνω δεξιά πλευρά του πλαισίου, πέρα από τη δουλειά μας και το σύνολο της τωρινής μας γνώσης. Αυτό ενέχει περισσότερους κινδύνους, αλλά, επίσης, μας δίνει τη δυνατότητα να εξελιχτούμε. Με το να βάλουμε το έργο σε ένα άγνωστο πεδίο εργασίας μπορεί να μας δώσει τη δυνατότητα να δικτυωθούμε με καινούργιες ομάδες ανθρώπων, οι οποίες είναι επωφελείς και για το έργο και για το δικό μας επαγγελματικό μέλλον (περιλαμβάνοντας και το μέλλον μας ως ερευνητές).

Δραστηριότητα 3.1

Πάρτε το έργο που σκοπεύετε να κάνετε, ή ένα ή περισσότερα έργα που σκέφτεστε. Τοποθετήστε το στη θέση του στο πλαίσιο Johari. Πόσο ριψοκίνδυνο είναι το έργο; Αξίζει να πάρετε το ρίσκο; Πόσο ελαστικό είναι το έργο; Αυτή η εξέλιξη είναι ένας προσωπικός στόχος;



Χρήση του πλαισίου Johari
(Using the Johari Window)



Σχήμα 3.2 Το πλαίσιο Johari δείχνει τις επιλογές μεταξύ οικείας και άγνωστης εργασιακής εμπειρίας και προσωπικής γνώσης.

Εξετάζοντας την αξία του έργου

Τα έργα που έχουν αξία για τον οργανισμό (ας πούμε, όσον αφορά τον εντοπισμό περιθωρίων εξοικονόμησης πόρων, την αναζήτηση νέων ευκαιριών, την υιοθέτηση νέων στρατηγικών εισαγωγής Πληροφοριακών Συστημάτων κτλ.), θα έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας από αυτά που απλά αναμασούν παλιά προβλήματα. Τα καινοτόμα, προκλητικά και πρωτότυπα έργα έχουν καλύτερες πιθανότητες να λάβουν χρηματοδότηση και βοήθεια μέσα από τον οργανισμό (στο κατάλληλο επίπεδο), να τους ανοιχτούν νέα δίκτυα για συναντήσεις και συνεντεύξεις και, τελικά, να εφαρμοστούν. Τα καινοτόμα έργα συνοδεύονται βεβαίως από πιθανό μόνους ή από υψηλότερη ακαδημαϊκή βαθμολογία. Ένα έργο υψηλής αξίας είναι πολύ πιο πιθανό να κινητοποιήσει και εμάς και τον μάνατζερ γραμμής ή τον χρηματοδότη της έρευνας. Όμως, τα φιλόδοξα έργα μπορεί να είναι πιο δύσκολα ως προς τη διαχείριση και την ολοκλήρωσή τους. Μερικές φορές, ένα πιο μέτριο έργο μπορεί να είναι πιο σκόπιμο και εφικτό.

Επιτυγχάνοντας μία συμμετρία στα πιθανά αποτελέσματα

Οι Gill και Johnson (2002) υποστηρίζουν ότι ένας τρόπος για να μειωθούν οι κίνδυνοι ενός έργου είναι να επιτύχουμε μία συμμετρία στα πιθανά αποτελέσματα. Αυτό σημαίνει ότι τα αποτελέσματα θα είναι χρήσιμα,

ανεξάρτητα από το ποια θα είναι. Για παράδειγμα, ένα έργο που εξετάζει το εάν η ιστοσελίδα ηλεκτρονικού εμπορίου μίας εταιρίας έφερε κάποια αύξηση στις συνολικές πωλήσεις, θα είναι σημαντικό, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα. Αντίθετα, ένα έργο που εξετάζει τη σχέση μεταξύ των επιπέδων άγχους και των επιπέδων απόδοσης ανάμεσα στους υπαλλήλους γραμμής θα ήταν ενδιαφέρον, εάν προέκυπταν ισχυρές συσχετίσεις, αλλά θα ήταν μικρής αξίας αν δεν προέκυπταν.

Ανάπτυξη Δεξιότητας 3.3 Συνδέοντας το θέμα της έρευνας με τους στόχους καριέρας

Μπορεί να σκεφτούμε εάν το θέμα της έρευνας θα έχει αξία για μας στο μέλλον, όσον αφορά στην προσωπική μας εξέλιξη στην καριέρα μας. Η έρευνα μπορεί να μας κάνει «ειδικούς» σε ένα συγκεκριμένο θέμα ή πεδίο και να αυξήσει την αξία μας σαν εσωτερικών συμβούλων ή να μας βοηθήσει να κάνουμε αίτηση για μία συγκεκριμένη θέση. Για παράδειγμα, εάν ολοκληρώσουμε ένα έργο έρευνας για την αμοιβή με βάση την απόδοση, μπορεί να μας κάνει ελκυστικό για ένα τμήμα ανθρωπίνων πόρων. Η έρευνα μπορεί να είναι επίσης σωρευτική. Μία καλή πτυχιακή εργασία μπορεί να οδηγήσει σε ένα μεταπτυχιακό. Με τη σειρά της, μία μεταπτυχιακή εργασία μπορεί να αποτελέσει τη βάση για ένα μελλοντικό διδακτορικό. Τα ακαδημαϊκά προσόντα μπορεί να βελτιώσουν τη δυνατότητα εύρεσης εργασίας, ειδικότερα αν η έρευνα έχει φανεί να έχει κάποια πρακτική εφαρμογή στους εργοδότες.



Χρήση Έρευνας για τη Διαμόρφωση Στόχων
(Using Research to Shape Goals)

Σκεπτόμενοι τους στόχους καριέρας

Κατά την επιλογή ενός θέματος, οι ερευνητές μπορεί να έχουν μόνο βραχυπρόθεσμους στόχους όπως την επίτευξη μιας ακαδημαϊκής διάκρισης. Ωστόσο, όπως φαίνεται με την Ανάπτυξη Δεξιότητας 3.3, μπορεί να είναι επωφελές να σκέφτονται και ορισμένους μακροπρόθεσμους στόχους, ιδιαίτερα όσον αφορά στη σύνδεση του θέματος της έρευνας με τους στόχους καριέρας.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΙΔΕΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αν σας λείπουν ιδέες για ένα θέμα, πώς μπορείτε να βρείτε κάποιες ευφάνταστες; Ο Πίνακας 3.1 παρουσιάζει πώς μπορούν να παραχθούν νέες ιδέες, είτε μέσω των ορθολογικών ή των δημιουργικών διαδικασιών. Ας ρίξουμε μία ματιά σε αυτές με τη σειρά.

Πίνακας 3.1 Τεχνικές για τη δημιουργία και τη βελτίωση ιδεών για έρευνα

Ορθολογική Σκέψη	Δημιουργική Σκέψη
Εξετάζοντας δικά μας δυνατά και αδύναμα σημεία	Καταιγισμός ιδεών
Κοιτώντας προηγούμενα έργα	Εξερεύνηση των προσωπικών μας προτιμήσεων χρησιμοποιώντας προηγούμενα έργα
Ερευνώντας τη βιβλιογραφία	Δέντρα σχετικότητας
Αποκτώντας ιδέες μέσω της συζήτησης	Διατήρηση σημειωματάριου ιδεών
	Ανάλυση ΔΑΕΑ (Ανάλυση SWOT)

Πηγή: Προσαρμογή από Saunders et al., 2012

Εξετάζοντας δικά μας δυνατά και αδύναμα σημεία

Θα επωφεληθούμε αν διαλέξουμε ένα θέμα το οποίο απολαμβάνουμε και για το οποίο έχουμε πιθανόν πάρει καλούς βαθμούς σε προηγούμενες εργασίες και σε αξιολογήσεις άλλων μαθημάτων, ή θετικά σχόλια από ένα έργο στον χώρο εργασίας. Γιατί όχι; Μπορούμε να κάνουμε μία λίστα των δυνατών και των αδύναμων σημείων μας. Μπορούμε να ζητήσουμε από ένα φίλο ή συνάδελφο να μας κάνει κριτική (προετοιμαζόμαστε για ένα σοκ!), κατόπιν την τροποποιούμε, όπως είναι απαραίτητο.

Κοιτώντας προηγούμενα έργα

Αυτός είναι συχνά ένας χρήσιμος τρόπος για να βρούμε καινούργιες ιδέες. Μία ματιά στο τέλος κάποιων έργων μπορεί να μας φανερώσει μία ενότητα με τίτλο «Προτάσεις για μελλοντική έρευνα», η οποία μπορεί να

μας φανεί χρήσιμη. Μπορεί ακόμη να υπάρχει μία βιβλιογραφία που μπορεί να αποδειχθεί ένα χρήσιμο σημείο εκκίνησης για τη δική μας έρευνα —φροντίζουμε μόνο οι πηγές να μην είναι πολύ παλιές. Ακόμη, σημειώστε ότι κάποια πανεπιστήμια και κολλέγια τοποθετούν όλες τις διατριβές και τις εργασίες στη βιβλιοθήκη τους. Η παρουσία τους όμως εκεί, δεν σημαίνει απαραίτητα και την καλή τους ποιότητα.

Ερευνώντας τη βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία περιλαμβάνει άρθρα σε ακαδημαϊκά περιοδικά, αναφορές, βιβλία και ιστοσελίδες (προσέχουμε όμως την αυθεντικότητα και την ποιότητα των τελευταίων). Βρίσκοντας μέσα από τη βιβλιογραφία τη σημασία κάποιων θεμάτων, ή νέες οπτικές γωνίες πάνω στα παλιά, μπορεί να είναι ένα κίνητρο να κάνουμε έρευνα στο πώς αυτές οι ιδέες μπορούν να επηρεάσουν τον οργανισμό μας. Αργότερα σε αυτό το κεφάλαιο, θα μας δοθούν περισσότερες λεπτομέρειες για την αξιολόγηση της βιβλιογραφίας.

Αποκτώντας ιδέες μέσω της συζήτησης

Από τη συνομιλία με συμφοιτητές, συναδέλφους, μάνατζερ γραμμής, καθηγητές πανεπιστημίου, επαγγελματίες και επαγγελματικά δίκτυα (τα τελευταία, πιθανόν, μέσω διαδικτυακών ομάδων συζήτησης).

Καταιγισμός ιδεών

Αυτή είναι μία πολύ γνωστή τεχνική επίλυσης προβλημάτων για τη δημιουργία και εκλέπτυνση των ιδεών. Ο Jarvis (1995) υποστηρίζει ότι η ποσότητα των ιδεών που παράγονται από μία ομάδα καταιγισμού ιδεών είναι πολύ πιο σημαντική από την ποιότητα. Όλες οι προτεινόμενες ιδέες των μελών καταγράφονται (π.χ. σε έναν πίνακα παρουσιάσεων), κατά τη διάρκεια μίας συμφωνημένης χρονικής περιόδου. Κανένα μέλος της ομάδας δεν κριτικάρει τις ιδέες των άλλων, ανεξάρτητα από το πόσο γελοίες μπορεί να του φαίνονται κάποιες ιδέες, αφού αυτό θα περιόριζε τη συζήτηση. Στο τέλος της συμφωνημένης περιόδου, η ομάδα συζητά και επιλέγει από τις ιδέες που συγκεντρώθηκαν. Οι Luse, Mennecke και Townsend (2012) προτείνουν επίσης οι ιδέες να συζητούνται με έναν συνεργάτη ο οποίος είναι εντελώς ξένος με τη θεματική περιοχή του ερευνητή. Αν μπορούμε να εξηγήσουμε την ιδέα σε κάποιον μη ειδήμονα και αυτός να βγάλει νόημα, τότε είναι πολύ πιθανόν η ιδέα να είναι ορθή και λογική.

Εξερεύνηση των προσωπικών μας προτιμήσεων χρησιμοποιώντας προηγούμενα έργα

Εδώ, απλά εξετάζουμε τα θέματα τα οποία είχαμε επιλέξει για προηγούμενα μαθήματα, προγράμματα ή έργα στον εργασιακό χώρο, και αναγνωρίζουμε το είδος των περιοχών των θεμάτων που έχουμε επιλέξει. Αυτό μπορεί να γίνει ένας οδηγός για το τι μας ενδιαφέρει σε γενικές γραμμές.



Εικόνα 3.1 Μία ομάδα εν μέσω καταιγισμού ιδεών με πίνακα παρουσιάσεων.

Δέντρα σχετικότητας

Αυτά είναι παρόμοια με το νοητικό χάρτη, όπου αρχίζουμε με μία γενική έννοια, από την οποία κατόπιν προκύπτουν πιο συγκεκριμένα θέματα. Για καθένα από αυτά τα κλαδιά, μπορούν να δημιουργηθούν καινούργια παρακλάδια. Το κάνουμε γρήγορα (ας πούμε, όχι σε περισσότερο από δέκα λεπτά), δίνοντας έμφαση περισσότερο στην παραγωγή ιδεών, παρά στην αξιολόγησή τους ως προς την ποιότητα. Μόλις τελειώσουμε, κοιτάζουμε το υλικό μας και αξιολογούμε τα αποτελέσματα.

Διατήρηση σημειώσεων με ιδέες

Αυτό απλά σημαίνει να σημειώνουμε οποιαδήποτε καινούργια ιδέα, όπως και όποτε μας έρθει. Για καλύτερα αποτελέσματα, πρέπει να έχουμε το σημειωματάριο πάντα μαζί μας. Αυτό μπορεί να είναι ένα τμήμα από ένα ημερολόγιο έρευνας (βλέπε Διαχείριση Πληροφοριών Κεφάλαιο 5, σ. 101).

Ανάλυση ΔΑΕΑ (ανάλυση SWOT)

Τα αρχικά ΔΑΕΑ σημαίνουν: Δυνατά σημεία, Αδύναμα σημεία, Ευκαιρίες, και Απειλές. Όπως σημειώνεται από τους Smyth et al., (2016), η ανθεκτικότητα της ανάλυσης ΔΑΕΑ ως εργαλείο έγκειται περισσότερο στον πραγματισμό της, παρά στο θεωρητικό της υπόβαθρο, το οποίο είναι ισχύ. Χρησιμοποιώντας αυτή την πολύ γνωστή μέθοδο, μπορούμε να κάνουμε μία λίστα ιδεών κάτω από καθεμιά από τις κατηγορίες ΔΑΕΑ. Για παράδειγμα, εάν εργαζόμαστε σε ένα εμπορικό κατάστημα, ένα δυνατό σημείο αυτής της θέσης μπορεί να είναι ότι μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε ως μελέτη περίπτωσης. Μία αδυναμία μπορεί να είναι ότι το κατάστημα είναι μικρό, αντιπροσωπεύοντας μία μεμονωμένη περίπτωση (όταν μπορεί να χρειαζόμαστε κάτι παραπάνω). Η ευκαιρία μπορεί να είναι η πιθανή χρήση των αποτελεσμάτων της μελέτης για την εφαρμογή πρακτικών βελτιώσεων στο κατάστημα. Η απειλή μπορεί να είναι η μεροληψία, εξαιτίας του ότι μελετάμε ένα πεδίο με το οποίο είμαστε συνδεδεμένοι και παθιασμένοι. Μπορούμε να κάνουμε πίσω και να ενεργήσουμε αντικειμενικά ως ερευνητές; Αυτό το είδος ανάλυσης ΔΑΕΑ συνήθως δουλεύει τέλεια, όταν γίνεται από μία ομάδα, αφού οι καλές ιδέες τείνουν να γεννούν άλλες.



Ανάλυση ΔΑΕΑ – Ερωτήσεις που μπορούν να υποβληθούν (SWOT Analysis Questions to Ask)

Δραστηριότητα 3.2

Πηγαίνετε στο Google Scholar στο <http://scholar.google.gr>

Πληκτρολογήστε ένα θέμα το οποίο μπορεί να σας ενδιαφέρει, π.χ. «δικαιόχρηση (franchising)». Αν προσθέσετε τα γράμματα pdf τα αποτελέσματα θα περιλαμβάνουν αρχεία όπως άρθρα ερευνών και αναφορές, κάποια από τα οποία θα μπορείτε να μεταφορτώσετε άμεσα. Ακόμη κι αν δεν μπορείτε πάντα να μεταφορτώσετε απευθείας τα αρχεία, τα αποτελέσματα θα δείχνουν ποια άρθρα είναι διαθέσιμα και σε ποια επιστημονικά περιοδικά. Με την προϋπόθεση ότι έχετε πρόσβαση στην κατάλληλη ηλεκτρονική βάση δεδομένων, μπορείτε να βρείτε το άρθρο. Ακόμη αν πατήσετε «Any Time» στο Google Scholar και την τωρινή ημερομηνία (έτος), θα δείτε τι είδους θέματα είναι «επίκαιρα» όσον αφορά στο τι ερευνάται. Έτσι μπορείτε να παραγάγετε νέες ιδέες για την έρευνά σας.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗ

Είναι συχνά πολύ πιθανό να αναγνωρίσουμε το θέμα με το οποίο δεν θα έπρεπε καν να ασχοληθούμε εκ των υστέρων. Εν τούτοις, υπάρχουν κάποια σημάδια που μπορεί να μας βοηθήσουν να αποφύγουμε την καταστροφή στην έρευνα. Τα θέματα που πρέπει να αποφύγουμε είναι αυτά που:



Αποφυγή Κακών Ερευνητικών Θεμάτων (Avoiding Bad Research Topics)

- Είναι *πολύ μεγάλα*. Για παράδειγμα «Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων – καινοτόμες διεθνείς απόψεις». Μερικά πολύ μεγάλα έργα μπορεί να είναι σημαντικά και πολύτιμα σε έναν οργανισμό, αλλά θα πρέπει να αναρωτηθούμε εάν έχουμε το χρόνο, την εμπειρία και τους πόρους να τα ολοκληρώσουμε. Το θέμα της διαχείρισης των ανθρωπίνων πόρων, π.χ. θα μπορούσε να είναι πιο εφικτό, αν αντί για «διεθνείς απόψεις», που υπονοούν μία παγκόσμια εστίαση, αντιπαραθέταμε ως πούμε, δύο χώρες. Ακόμη κι έτσι, θα ήταν μία τεράστια δουλειά με εθνικές έρευνες και μεγάλα δείγματα. Πιο εφικτό, θα ήταν να συγκρίναμε τις απόψεις της διεύθυνσης ανθρωπίνων πόρων ανάμεσα σε δύο ομάδες από δύο εταιρίες, καθεμιά από τις οποίες θα αντιπροσωπεύει μία διαφορετική προσέγγιση. Οι Winkler και McCuen (2007) προειδοποιούν ότι πολλές φορές είναι πιο δύσκολο να γράψουμε σχετικά με ένα μεγάλο θέμα: είναι δύσκολο να ξέρουμε από πού να ξεκινήσουμε και οι παραλείψεις και τα λάθη φαίνονται πολύ πιο έντονα.

- Είναι *τετριμμένο*. Αυτό μπορεί να φαίνεται αρκετά υποκειμενικό, αλλά θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την κοινή λογική για να αξιολογήσουμε τα είδη των έργων που αξίζουν να γίνουν κι αυτά που δεν αξίζουν. Ένας γενικός εμπειρικός κανόνας είναι να χρησιμοποιήσουμε το τεστ «Και τι έγινε;». Μπορούμε να αναρωτηθούμε, μετά τη ολοκλήρωση της έρευνας, αν τα αποτελέσματα έχουν κάποιο νόημα ή σημασία (σε άλλους εκτός από εμάς). Για παράδειγμα, ένα έργο έρευνας που ασχολήθηκε με το πώς θα μειωθεί η χρήση του χαρτιού σε ένα τμήμα πωλήσεων των δέκα ατόμων, θα έχει πολύ μικρή αξία. Από την άλλη μεριά, ένα έργο που ασχολήθηκε με το θέμα της ανακύκλωσης (χαρτιού, μελάνια εκτυπωτών, επίπλων, υπολογιστών κτλ.) μέσα σε ένα οργανισμό θα είναι ένα αξιόλογο πεδίο και θα συνδέεται με έναν ευρύτερο περιβαλλοντολογικό διάλογο.
- *Έχουν ελλείψεις σε υλικά και ανθρώπους*. Ψάχνουμε για προειδοποιητικά σημάδια — πολύ λίγες αναφορές στο θέμα μέσα στο κύριο βιβλίο, στα επαγγελματικά περιοδικά ή σε άλλα αναφερόμενα περιοδικά ή ιστοσελίδες. Αν το έργο πρόκειται να βασιστεί στην πρόσβαση στους εσωτερικούς ειδικούς, σιγουρευόμαστε ότι θα είναι διαθέσιμοι, αλλά και πρόθυμοι να συνεργαστούν μαζί μας. Αυτό, βέβαια θα πρέπει να σχεδιαστεί καλά εκ των προτέρων. Αν αναλάβουμε μία ακαδημαϊκή διατριβή, ή εργασία, είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι πηγές μας, τόσο οι άνθρωπινες, όσο και οι γραπτές, να είναι προσβάσιμες. Συχνά, είναι απαραίτητο να αποκτήσουμε πρόσβαση σε έναν οργανισμό σαν μελέτη περίπτωσης, ή να αποκτήσουμε πρόσβαση στους συμμετέχοντες. Είναι ζωτικής σημασίας να έχουμε σε ένα αρχικό στάδιο, τη δέσμευση ή την υποστήριξη ανθρώπων — κλειδιά, όπως διευθυντές, προϊστάμενους, ή ηγέτες δικτύων ή ομάδων.
- *Πολύ τεχνικό*. Σε πολλά έργα το ενδιαφέρον βρίσκεται περισσότερο στην επίλυση ιδιαίτερα τεχνικών προβλημάτων, παρά στην έρευνα οργανισμών ή στην κοινωνική έρευνα. Τα αφήνουμε αυτά για τους ειδικούς. Συχνά αυτού του είδους τα έργα αποδεικνύονται δυσεπίλυτα. Μπορεί να μας δοθεί ένα πρόβλημα που κανένας άλλος δεν μπόρεσε να λύσει. Πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα καχύποπτοι για τέτοιου είδους δώρα! Ας αναρωτηθούμε: «Γιατί σε εμένα;». Ίσως να είναι μία προσφορά που θα πρέπει να απορρίψουμε.
- *Εξαρτώμενο από την ολοκλήρωση ενός άλλου έργου*. Ακόμη κι αν μας έχουν «εγγυηθεί» ότι τα έργα τα οποία σκοπεύουμε να χρησιμοποιήσουμε ως πηγές δεδομένων θα έχουν ολοκληρωθεί στην ώρα τους, πρέπει να προσέξουμε να μην έχουμε ένα έργο εξαρτώμενο από αυτές. Εάν συμβεί το παραπάτημα, η δική μας έρευνα θα καθυστερήσει, ή ακόμη και θα καταστραφεί. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα με τους εξωτερικούς οργανισμούς. Αν έχουμε οποιαδήποτε υποψία ότι η έρευνά μας θα εξαρτάται από μία, ας πούμε, διενεργούμενη μελέτη, ίσως πρέπει να αποτραβηχτούμε. Ως ξένοι, δεν θα έχουμε καμία επιρροή ή έλεγχο πάνω στα χρονικά όρια του οργανισμού, όταν τα δικά μας χρονικά όρια για την ολοκλήρωση του έργου θα είναι στενά.
- *Αντιδεοντολογικό*. Αποφεύγουμε να αναλάβουμε έργα τα οποία μπορεί να βλάψουν άλλους ανθρώπους φυσικά, συναισθηματικά ή νοητικά. Αρνούμαστε να αναλάβουμε ένα έργο που θα μας αναγκάζει να καταπατήσουμε την εχεμύθεια ή την εμπιστοσύνη. Όταν κάνουμε συνεντεύξεις, παρατηρήσεις ή δημοσκοπήσεις, θα πρέπει να προσέξουμε τα πολιτικά ευαίσθητα θέματα, όπως τις σχέσεις εξουσίας, τη φυλή, το φύλο και τη δημοσιοποίηση προσωπικών πληροφοριών. Η δεοντολογία θα συζητηθεί με περισσότερες λεπτομέρειες στο τέλος αυτού του κεφαλαίου, στο Κεφάλαιο 4, και αλλού στο βιβλίο.

Κορυφαία Συμβουλή 3.3

Όταν η ακαδημαϊκή σας εργασία εστιάζει σε έναν ή σε περιορισμένο αριθμό οργανισμών, κάντε τις διαπραγματεύσεις για την πρόσβασή σας παράλληλα με τη βιβλιογραφική έρευνα· μην το αφήσετε μέχρι να τελειώσετε τη βιβλιογραφική έρευνα. Έτσι, αν αντιμετωπίσετε προβλήματα με την πρόσβαση, να έχετε ακόμη το χρόνο να βρείτε έναν άλλο οργανισμό που μπορεί να θέλει να εστιάσετε στην περιοχή ενός διαφορετικού θέματος.

Μελέτη Εφαρμογής 3.1

Βρίσκοντας ένα θέμα για έρευνα

Η Μάριον έχει φτάσει στο τελικό στάδιο του μεταπτυχιακού της προγράμματος μερικής απασχόλησης και έχει αποφασίσει να κάνει την εργασία της πάνω στην «ηγεσία». Συναντά την ακαδημαϊκή της επιβλέπουσα και της λέει ότι αυτό θα είναι το θέμα της, αλλά εκπλήσσεται από την αντίδραση της επιβλέπουσας —το γέλιο. Της εξηγεί ότι αυτό το θέμα είναι κάπως μεγάλο και δύσκολο. Θα μπορούσε να εστιάσει κάπου πιο συγκεκριμένα. Η Μάριον κατόπιν πηγαίνει και μιλά με τον μάνατζερ γραμμής στη δουλειά της —η οποία είναι υπεύθυνη έργου (project manager) στο αστυνομικό σώμα — και με κάποιους συμφοιτητές της. Την απασχολούσε πάντα αυτό που αντιλαμβάνονταν, ότι δεν δινόταν προαγωγές σε ηγετικές θέσεις σε γυναίκες μέσα στην αστυνομία. Συνεπώς, άλλαξε την έρευνα της σε: «Γυναίκες και ηγεσία: υπάρχουν γυάλινες οροφές στη σύγχρονη αστυνομία».

μική δύναμη;». Αυτό το θέμα έχει διπλό όφελος, όχι μόνο είναι κατάλληλο για το ακαδημαϊκό ίδρυμα, αλλά είναι επίσης σχετικό και με τον οργανισμό της και την εξέλιξη της πολιτικής για ίσες ευκαιρίες. (Για το πώς αυτό το θέμα μετατρέπεται σε πρόταση, δείτε τη Μελέτη Εφαρμογής 3.2.)

Δραστηριότητα 3.3


Αναλογιστείτε τα παρακάτω «μεγάλα» θέματα και δημιουργήστε ένα πιο εστιασμένο, πιο περιορισμένο έργο έρευνας από καθένα από αυτά:

- Επικοινωνία στο χώρο εργασίας.
- Συγχωνεύσεις και εξαγορές.
- Υγεία και ασφάλεια.
- Εφηβικές εγκυμοσύνες.
- Νομοθεσία ισότητας στην εργασία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Μπορεί να φαίνεται αυτονόητο ότι όλα τα ερευνητικά έργα πρέπει να είναι προσεκτικά σχεδιασμένα, αλλά προκαλεί έκπληξη το πόσοι ερευνητές βιάζονται να συλλέξουν δεδομένα χωρίς προηγουμένως να έχουν σχεδιάσει την ερευνητική μεθοδολογία που θα ακολουθήσουν. Η καταστροφή είναι το αναπόφευκτο αποτέλεσμα. Ο προγραμματισμός βοηθά επίσης στη καλύτερη διαχείριση του χρόνου, που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα, όταν η δουλειά και οι απαιτήσεις της έρευνας ανταγωνίζονται μεταξύ τους όσον αφορά τον χρόνο που θα διατεθεί στο κάθε ένα από αυτά. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να προγραμματίσουμε ένα έργο και να παρουσιάσουμε το πρόγραμμα. Μία τεχνική είναι να χρησιμοποιήσουμε έναν πίνακα, ο οποίος περιέχει τις δραστηριότητες και τις προβλεπόμενες ημερομηνίες εκτέλεσης. Μία καλύτερη προσέγγιση είναι μέσω της χρήσης του διαγράμματος Gantt (δείτε το Σχήμα 3.3) με το οποίο όχι μόνο προσδιορίζουμε τις δραστηριότητες, αλλά και το εάν θα ολοκληρωθούν διαδοχικά ή παράλληλα. Λογισμικά διαχείρισης έργων, όχι μόνο παράγουν διάφορα γραφικά, όπως διαγράμματα Gantt, αλλά, επίσης, μας επιτρέπουν να κάνουμε συγκεκριμένα τα χρονικά όρια για την ολοκλήρωση της κάθε δραστηριότητας. Ωστόσο, αξίζει τον κόπο να μάθουμε να χειριζόμαστε το πρόγραμμα, μόνο εάν το έργο μας είναι μεγάλο και περίπλοκο.

 Χρήση ενός Διαγράμματος Gantt
(Using a Gantt Chart)

 Κορυφαία Συμβουλή: Πως να Προγραμματίσουμε ένα Έργο
(Top Tip: How to Plan a Project)

ΕΒΔΟΜΑΔΑ										
Σχέδιο Ερευνητικού Έργου	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ανασκόπηση βιβλιογραφίας	■	■	■							
Μεθοδολογία				■	■					
Ευρήματα και Ανάλυση						■	■			
Συμπεράσματα και προτάσεις								■		
Έλεγχος και επεξεργασία									■	
Τελικό προσχέδιο										■

Σχήμα 3.3 Παράδειγμα σχεδιασμού έργου χρησιμοποιώντας το διάγραμμα Gantt

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Μία ερευνητική πρόταση περιγράφεται από τον Punch (2006) σαν ένα αρχείο που ασχολείται με ζητήματα όπως:

- Το προτεινόμενο θέμα της έρευνας.
- Τι σκοπεύει να πετύχει η έρευνα.
- Τις μεθόδους με τις οποίες θα διεξαχθεί η έρευνα.
- Τι θα αποκομίσουμε από την έρευνα και γιατί αξίζει να την κάνουμε.

Από τη στιγμή που μία ερευνητική πρόταση μπορεί να χτιστεί μόνο μέσω μίας λεπτομερούς διαδικασίας προγραμματισμού και σχεδιασμού, είναι προφανές ότι μία πρόταση πρέπει να αναπτυχθεί μέσω της διαδικασίας της έρευνας. Πράγματι, ο Punch (2006) υποστηρίζει ότι η ερευνητική πρόταση είναι το ίδιο σημαντική με το ερευνητικό έργο που ακολουθεί. Ακόμη και αν τα όρια της επιδιωκόμενης έρευνας είναι θολά και η έρευνα είναι επαγωγική και εξελισσόμενη, η πρόταση θα πρέπει να είναι αυστηρή και ακριβής όσον αφορά στους στόχους της έρευνας και στο πώς θα διεξαχθεί.



Κορυφαία Συμβουλή:
Πώς να Συγγράψετε μία Πρόταση
(Top Tip: How to Write a Proposal)

Πριν ακόμη σκεφτούμε να γράψουμε μία πρόταση, πρέπει να βρούμε ένα κατάλληλο ακαδημαϊκό ίδρυμα στο οποίο θα φοιτήσουμε και έναν επιβλέποντα από αυτό το ίδρυμα. Το να εντοπίσουμε το κατάλληλο ίδρυμα μπορεί να είναι απλώς ένα ζήτημα αίτησης σε αυτό που είναι πιο βολικό ως προς το που κατοικούμε ή δουλεύουμε. Αλλά θα πρέπει να είμαστε πιο επιλεκτικοί, επειδή θα χρειαστούμε ένα μέρος με καλές πηγές (ειδικότερα στο πεδίο του θεματός μας) και έναν επιβλέποντα που να είναι ειδικός στο πεδίο της μελέτης μας (εάν γνωρίζουμε ποιο είναι αυτό το πεδίο σε αυτό το στάδιο) και ο οποίος δημοσιεύει σε αυτό το πεδίο. Ακόμη, πρέπει να βρούμε εάν το ίδρυμα έχει μία ενεργή ερευνητική κοινότητα από ακαδημαϊκούς και προπτυχιακούς φοιτητές. Η ύπαρξη μίας τέτοιας κοινότητας σημαίνει ότι το ίδρυμα έχει την έρευνα στις προτεραιότητές του. Είναι, επίσης, πολύ πιθανό να έχει στρατολογήσει κάποιους από τους καλύτερους ακαδημαϊκούς στην έρευνα. Το να είμαστε μέλη μίας ενεργής ερευνητικής κοινότητας, θα μας βοηθήσει να συζητήσουμε ακαδημαϊκά και ζητήματα έρευνας με τους συναδέλφους ερευνητές. Όπως το τοποθετούν οι Locke et al. (2013), η εργασιακή γνώση δεν βρίσκεται στις βιβλιοθήκες των κολλεγίων· παίρνει τη μορφή των αδημοσίευτων ακαδημαϊκών άρθρων, των ομιλιών σε συνέδρια, των σεμιναρίων και της επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

Το ακαδημαϊκό ίδρυμα στο οποίο θα φοιτάμε λογικά θα έχει μία πρότυπη δομή των προτάσεων, έτσι είναι σημαντικό να ακολουθήσουμε τις προδιαγραφές που μας δίνονται. Οι παρακάτω ενότητες μας δίνουν μία τυπική δομή και καθοδήγηση για το τι να γράψουμε. Στη συγγραφή μίας πρότασης είναι σημαντικό να μην χρησιμοποιήσουμε τεχνική ή ασαφή γλώσσα και να γράψουμε με έναν τρόπο που ρέει, είναι ξεκάθαρος και κατανοητός. Η χρήση εκτενών προτάσεων θα πρέπει να αποφευχθεί και σαν γενικό κανόνα κρατάμε ότι, η πρώτη παράγραφος θα πρέπει να μην έχει καθόλου παραθέσεις. Ένα παράδειγμα τυπικής δομής για μία ακαδημαϊκή πρόταση δίνεται στον Πίνακα 3.2. Τα θέματα που παρουσιάζονται στον πίνακα εξετάζονται παρακάτω.



Παράδειγμα Ερευνητικών Προτάσεων
(Example Research Proposals)

Πίνακας 3.2 Τυπική δομή μίας ακαδημαϊκής πρότασης

Κεφάλαιο	Περιεχόμενα
Τίτλος εργασίας	Περιγράφει το πλάτος και το βάθος του θέματος και δίνει μία ένδειξη της μεθοδολογίας που θα χρησιμοποιηθεί (π.χ. μελέτη περίπτωσης, αξιολόγηση κτλ.).
Εισαγωγή (περίληψη)	Μία περίληψη του θέματος της έρευνας, που περιγράφει τα βασικά προβλήματα ή ζητήματα, τα κενά στην σημερινή έρευνα και πώς θα τα αντιμετωπίσει αυτή η έρευνα.
Σκοποί	Γενικές δηλώσεις ως προς τον σκοπό και την κατεύθυνση της έρευνας.
Στόχοι	Ξεκάθαρες και μετρήσιμες δηλώσεις των επιθυμητών αποτελεσμάτων.
Αιτιολόγηση	Επιχειρήματα για την έρευνα με αναφορές στα κενά της επίκαιρης γνώσης και πιθανή εφαρμογή των αποτελεσμάτων.
Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας	Περιγράφει την ιστορία του θέματος και τις βασικές βιβλιογραφικές πηγές· αναδεικνύει τα κύρια ζητήματα και βελτιώνει την εστίαση στην ανάδειξη των ερωτημάτων έρευνας (ποιοτική έρευνα) ή τις υποθέσεις (ποσοτική έρευνα).
Ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις	Περιγράφει τα βασικά ερωτήματα της έρευνας, μέσα από μετρήσιμους όρους συν τις υποθέσεις (εάν χρειάζεται). 1. Ερευνητικός σχεδιασμός: Επαγωγικός ή Απαγωγικός, ποσοτικός ή ποιοτικός (ή μεικτών μεθόδων). Επιλογή της ερευνητικής στρατηγικής (π.χ. πείραμα, δημοσκοπήση, μελέτη περίπτωσης, συνεντεύξεις, παρατήρηση, κτλ.). Αιτιολόγηση του τρόπου με τον οποίο η στρατηγική καλύπτει τα ερευνητικά ερωτήματα. 2. Δειγματοληπτική προσέγγιση (πιθανοτική ή μη-πιθανοτική) και αιτιολόγηση για την επιλογή του σχεδιασμού δειγματοληψίας. Περιγραφή του τρόπου επιλογής του δείγματος.
Μεθοδολογία	

Κεφάλαιο	Περιεχόμενα
Μεθοδολογία	<p>3. Προσεγγίσεις συλλογής δεδομένων: δημοσκόπηση, μελέτη περίπτωσης, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, κλπ. Οφέλη και μειονεκτήματα της χρήσης των επιλεγμένων προσεγγίσεων. Λεπτομέρειες για τη χρήση της κάθε προσέγγισης στην παρούσα μελέτη, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν / διανεμηθούν.</p> <p>4. Προσεγγίσεις ανάλυσης δεδομένων (για τους ποσοτικούς σχεδιασμούς ποιοι στατιστικοί έλεγχοι, για τους ποιοτικούς ποιες μέθοδοι ανάλυσης, π.χ. ανάλυση περιεχομένου, θεματική ανάλυσης, κτλ.).</p> <p>5. Ποιότητα ανάλυσης δεδομένων: προσεγγίσεις για τη διασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων, ή για τις ποιοτικές μελέτες τη διασφάλιση της φερεγγυότητας (credibility), της αυθεντικότητας (authenticity), και της δυνατότητας μεταφοράς (transferability).</p>
Χρονοδιάγραμμα εργασίας	Ένα ημερολόγιο για την ολοκλήρωση της έρευνας που να δείχνει τις δραστηριότητες και τα χρονικά περιθώρια.
Αναφορές	Βιβλιογραφία των εργασιών που παρατέθηκαν στην πρόταση.
Περιορισμοί	Μία αναγνώριση των πιθανών περιορισμών της έρευνας, περιλαμβανομένης της ποιότητας και της αντιπροσωπευτικότητας των δειγμάτων.
Παραρτήματα	<p>Παράρτημα 1: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας, τα χρονοδιαγράμματα συνεντεύξεων κτλ.</p> <p>Παράρτημα 2: Οι δηλώσεις τήρησης δεοντολογίας και οι πληροφορίες που διανεμήθηκαν στους ερωτώμενους, συμπεριλαμβανομένης της φόρμας συναίνεσης συμμετέχοντα.</p> <p>Παράρτημα 3: Σχετικά κόστη (δαπάνες μετακινήσεων, εξοπλισμού, επικοινωνιών).</p>

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αυτός είναι ένα προσωρινός τίτλος, διότι μπορεί να αποφασίσουμε να τον αλλάξουμε όταν φτάσουμε στο σημείο να γράψουμε την τελική μας διατριβή ή εργασία. Ο τίτλος περιγράφει το πλάτος και το βάθος του θέματος και μπορεί συχνά να δείχνει και τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί. Για παράδειγμα: «Η δέσμευση των υπαλλήλων κατά τη διάρκεια μίας αλλαγής σε έναν οργανισμό – μία μελέτη περίπτωσης στο δημόσιο τομέα», ή «Πληθοπορισμός (Crowd Funding): Πρέπει να ανησυχούν οι τράπεζες;». Σιγουρευόμαστε ότι ο τίτλος εργασίας είναι σωστός γραμματικά και ότι θα μπορούσε να παρέχει σε κάποιον μη ειδικό μία ξεκάθαρη ιδέα αυτού με το οποίο ασχολείται η έρευνα. Εάν δεν είμαστε σίγουροι, ζητάμε από τον επιβλέποντα, έναν φίλο, ή ένα συνάδελφο να τον αξιολογήσει.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Εισαγωγή δίνει μία περίληψη του ερευνητικού θέματος, περιγράφοντας τα βασικά προβλήματα ή τις **εννοιολογικές κατασκευές** (τους παράγοντες που θα μελετηθούν) και το πώς η συγκεκριμένη έρευνα θα τα αντιμετωπίσει / προσεγγίσει. Μία από τις πιο συνηθισμένες αδυναμίες στην εισαγωγή μίας έρευνας είναι το να κάνουμε μία σειρά από μεγάλες γενικεύσεις, χωρίς όμως να φτάσουμε στο κεντρικό σημείο (πρόβλημα) που μας ενδιαφέρει να μελετήσουμε. Είναι συνήθως ευκολότερο να γράψουμε την Εισαγωγή όταν θα έχουμε τελειώσει με την υπόλοιπη πρόταση και θα γνωρίζουμε την κατεύθυνση που έχει πάρει η έρευνα. Αποφεύγουμε να κάνουμε την εισαγωγή πολύ εκτενή και λεπτομερή. Δεν θα πρέπει, για παράδειγμα, να περιέχει μία συνολική περιγραφή ή ανάλυση των μοντέλων ή των θεωριών, αφού αυτά θα πρέπει να συζητηθούν στην Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας.

ΣΚΟΠΟΙ

Οι σκοποί είναι γενικές δηλώσεις για την πρόθεση και την κατεύθυνση της έρευνας. Έτσι, για παράδειγμα, ο σκοπός ενός έργου θα μπορούσε να είναι: «Να αναγνωριστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση των καταναλωτών να κάνουν διαδικτυακές αγορές». Οι σκοποί περιγράφουν τον λόγο της έρευνας. Δεν περιγράφουν τα αποτελέσματα της έρευνας (όπως αναφορές, αρχεία ή δηλώσεις πολιτικής), ή τα ερωτήματα της έρευνας που είναι πιο συγκεκριμένα.

ΣΤΟΧΟΙ

Ενώ οι σκοποί είναι γενικές δηλώσεις, οι στόχοι είναι ξεκάθαρες δηλώσεις των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων, τα οποία μπορούν όλα να μετρηθούν με κάποιο τρόπο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Αυτό είναι το σκεπτικό της έρευνας με αναφορές στα τρέχοντα κενά της γνώσης και στην πιθανή εφαρμογή

των αποτελεσμάτων. Η αιτιολόγηση προσπαθεί να πείσει τον αναγνώστη όχι μόνο ότι η εξέταση του θέματος αξίζει της προσοχής μας, αλλά και ότι η φύση του προβλήματος έχει αναγνωριστεί σωστά. Δεν είναι εδώ το μέρος για να μπούμε σε μία εκτενή και λεπτομερή ανάλυση του προβλήματος, μία περιγραφή των κεντρικών θεωριών ή μοντέλων, ή να συζητήσουμε τη μεθοδολογία για το πώς το ζήτημα θα ερευνηθεί, αφού αυτά έρχονται αργότερα στην πρόταση. Σε αυτό το στάδιο, η αιτιολόγηση πρέπει να είναι άμεση και περιεκτική.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Σύμφωνα με τους Boote και Beile (2005), μία ουσιαστική και διεξοδική **βιβλιογραφική ανασκόπηση** είναι η προϋπόθεση για να κάνουμε μία ουσιαστική, διεξοδική και πρωτοποριακή έρευνα. Ένας ερευνητής, για να προάγει τη συλλογική μας γνώση, πρέπει να καταλάβει τι έχει προηγηθεί. Επομένως, η βιβλιογραφική ανασκόπηση περιγράφει την ιστορία του θέματος και τις κύριες βιβλιογραφικές πηγές, φωτίζοντας τα κύρια ζητήματα και επικεντρώνοντας την έρευνα με έναν τρόπο που να μπορεί τελικά να οδηγήσει σε ένα ή περισσότερα ερευνητικά ερωτήματα. Θα εξερευνήσουμε το σκοπό και τα αποτελέσματα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης με περισσότερες λεπτομέρειες στο Κεφάλαιο 5. Οι Peterson et al. (2007) διακρίνουν μεταξύ της συστηματικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας, η οποία ξεκινά με ένα κύριο ερώτημα στο οποίο εστιάζει η αναζήτηση (βλέπε Κεφάλαιο 5), και της διερευνητικής ανασκόπησης, όπου αρχικά υπάρχει ένα γενικό ερώτημα για το οποίο γίνεται εξερεύνηση της σχετικής βιβλιογραφίας. Στη δεύτερη περίπτωση, η οποία είναι ίσως καταλληλότερη για μία ερευνητική πρόταση, η ανασκόπηση διενεργείται σε πλήθος πηγών, όπως ερευνητικές μελέτες, γκρίτζα βιβλιογραφία και απόψεις ειδικών.

Ένας από τους απλούστερους τρόπους για να σιγουρευτούμε ότι έχουμε καλύψει επαρκώς το θέμα, είναι να ρωτήσουμε τον επιβλέποντα, ο οποίος θα πρέπει να είναι σε θέση να μας υποδείξει ποιες πηγές και θεωρίες είναι απαραίτητες. Βεβαίως, αυτή είναι μόνο η αρχική πρόταση. Δεν θα περίμενε κανείς να έχουμε μία πλήρη βιβλιογραφική ανασκόπηση σε αυτό το στάδιο, αφού αυτό θα το κάνουμε όταν θα εργαζόμαστε όντως πάνω στην διατριβή ή την εργασία μας. Ο σκοπός της αρχικά προτεινόμενης βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι να εξηγήσει συνοπτικά τις επιλογές που υπάρχουν όσον αφορά στη σχετική με τη συγκεκριμένη μελέτη βιβλιογραφία. Έτσι, ο σκοπός της βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι:

- Να παρουσιάσει τις κύριες θεωρίες, τα επιχειρήματα και τις αντιπαραθέσεις που αφορούν στο συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο.
- Να επισημάνει τους τρόπους με τους οποίους το θέμα έχει ερευνηθεί μέχρι στιγμής.
- Να αναγνωρίσει τις αντιφάσεις και τα κενά στη γνώση που αξίζουν περαιτέρω διερεύνηση.

Ο Punch (2006) προτείνει τρεις καθοδηγητικές ερωτήσεις για την αναγνώριση της κατάλληλης βιβλιογραφίας για μία ερευνητική μελέτη.

Ποια βιβλιογραφία είναι σχετική με το θέμα;

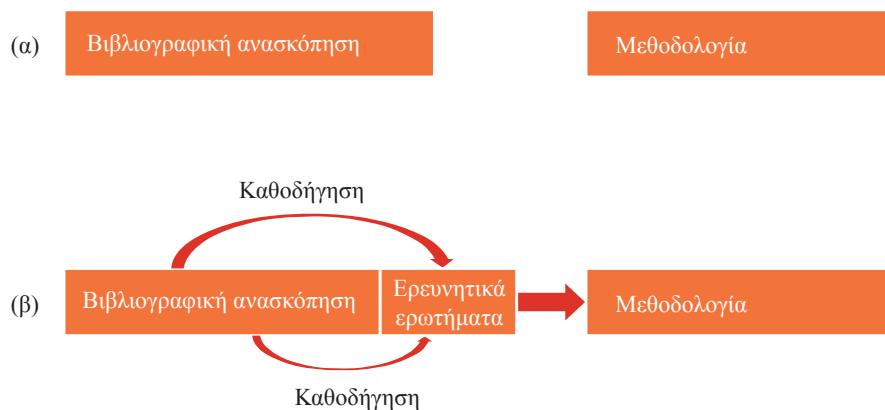
Για να απαντήσουμε σε αυτό, είναι σημαντικό να θυμόμαστε:

- Για κάποιες θεματικές περιοχές, ο όγκος της βιβλιογραφίας θα είναι εκτενής, αλλά για άλλες, σχετικά περιορισμένος.
- Για μία θεματική περιοχή μπορεί να υπάρχουν περισσότερες τάσεις στη βιβλιογραφία (περιλαμβάνοντας και τη θεωρητική βιβλιογραφία και τις εμπειρικές μελέτες).
- Κάποια βιβλιογραφία μπορεί να είναι κεντρική σε μία μελέτη, ενώ άλλες αρκετά περιφερειακές (αλλά οι τελευταίες μπορεί να είναι επίσης άξιες συζήτησης).

Ποια είναι η σχέση της προτεινόμενης μελέτης με τη βιβλιογραφία της;

Πιο συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει πως πρέπει να δείξουμε ότι η προτεινόμενη μελέτη κινείται πέρα από ότι είναι ήδη γνωστό. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι θα πρέπει να επεκτείνουμε κάποιες κύριες τάσεις της βιβλιογραφίας, επιβεβαιώνοντας ή αμφισβητώντας τα υπάρχοντα ευρήματα, ή να ερευνήσουμε μία αποδεκτή θεωρία, αλλά σε ένα καινούριο πλαίσιο. Το Σχήμα 3.4 δείχνει ένα συνηθισμένο (και εσφαλμένο) τρόπο να το προσεγγίσουμε, που αποτυπώνεται στο α). Εδώ ο ερευνητής παρουσιάζει ένα κομμάτι της βιβλιογραφίας και μετά ένα κεφάλαιο μεθοδολογίας, αλλά με μικρή, αν όχι καμία, σχέση μεταξύ των δύο. Μία πολύ καλύτερη προσέγγιση υιοθετείται στο β). Εδώ η βιβλιογραφική ανασκόπηση οδηγεί, λογικά και ξεκάθαρα, σε ένα σύνολο ερευνητικών ερωτημάτων που παρουσιάζονται με σαφήνεια (βλέπε Ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις, παρακάτω). Βέβαια, αυτά τα ερωτήματα δεν πρέπει να έρχονται από το «πουθενά». Καθώς μελετάμε τη βι-

Συμβουλές: Βιβλιογραφικές Ανασκοπήσεις
(Tips: Literature Reviews)



Σχήμα 3.4 Σύνδεση της βιβλιογραφίας και της μεθοδολογίας μέσω ερευνητικών ερωτημάτων

βλιογραφία, θα ήταν πολύ καλό να υπογραμμίσουμε τις κεντρικές ιδέες και τα ζητήματα από τη βιβλιογραφία που είναι σχετικά με την προτεινόμενη ερευνητική μελέτη. Μέχρι τη στιγμή που θα φτάσει ο ερευνητής στα πραγματικά ερευνητικά ερωτήματα, θα πρέπει να μπορεί να πει στον εαυτό του: «Ναι, αυτή περίμενα ότι θα είναι η εστίαση της έρευνας». Στο κεφάλαιο της Μεθοδολογίας, στη συνέχεια, ξεκινά το σχέδιο της έρευνας, για να αντιμετωπίσει τα ερευνητικά ερωτήματα. Φυσικά, αυτή η προσέγγιση δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μόνο στην πρόταση, αλλά επίσης, και στη συγγραφή της ίδιας της μελέτης.

Ας δούμε ένα παράδειγμα. Ας υποθέσουμε ότι ερευνάμε τις προσωπικές εμπειρίες κάποιων μανάτζερ που μόλις έχουν προσληφθεί, περιλαμβάνοντας τον βαθμό αυτοπεποίθησης, τα κίνητρα και την πρόθεση να συνεχίσουν σε αυτό το επάγγελμα. Στην περιγραφή της βιβλιογραφίας και των διαφόρων ερευνητικών μελετών που υπάρχουν ήδη στο πεδίο αυτό, στο τέλος ενός κεφαλαίου, πάνω π.χ. στην ένταξη των νέων μανάτζερ, μπορούμε ρητά να δηλώσουμε: «Έτσι, όπως έχουμε δει, ο βαθμός της αρχικής αυτοπεποίθησης εξαρτάται από τα επίπεδα αμφιβολίας και αβεβαιότητας, που συχνά είναι συνδεδεμένα με κρίσιμα περιστατικά μέσα στο συμβούλιο. Η μέτρηση των συνδέσεων μεταξύ της αυτοπεποίθησης των στελεχών και τέτοιων κρίσιμων περιστατικών, μπορεί να γίνει το κέντρο της τρέχουσας μελέτης. Για να πραγματοποιηθεί αυτό, θα γίνει χρήση μιας δημοσκόπησης που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή των εταιρειών που ανήκουν στο FTSE-100, ακολουθούμενη από δέκα αναλυτικές μελέτες περίπτωσης».

Πώς θα χρησιμοποιήσει η προτεινόμενη μελέτη τη βιβλιογραφία;

Όσον αφορά στην ερευνητική πρόταση, υπάρχει ένα εύρος προσεγγίσεων που μπορούν να υιοθετηθούν, όπως:

- Μία ανασκόπηση ολόκληρης της σχετικής βιβλιογραφίας (μάλλον η λιγότερο πιθανή επιλογή, δεδομένου του φόρτου που απαιτεί).
- Μία ξεκάθαρη δήλωση και αιτιολόγηση των λόγων που δεν εξετάζετε τη βιβλιογραφία σε αυτό το στάδιο, εφόσον η μελέτη είναι επαγωγική. Η σχετική βιβλιογραφία θα εξεταστεί όταν θα έχουν συγκεντρωθεί και αναλυθεί τα δεδομένα.
- Μία ανασκόπηση που περιλαμβάνει ένα δείγμα της βιβλιογραφίας, ή των κεντρικών ιδεών που προέκυψαν από την ανασκόπηση, υποστηριζόμενη από τη σχετική βιβλιογραφία.

Η βιβλιογραφική έρευνα θα πρέπει να είναι κάτι πολύ παραπάνω από το να δοθεί απλά μία σειρά περιγραφών του τι έχουν πει οι μεγάλες «αυθεντίες» του πεδίου. Πάνω απ' όλα, πρέπει να αποφύγει αυτό που οι Boote και Beile υποστηρίζουν πως δεν είναι τίποτα άλλο παρά «ασύνδετες περιλήψεις μίας τυχαίας βιβλιογραφικής συλλογής» (2005: 9). Πρέπει, στην καρδιά της ανασκόπησης, να υπάρχει η ανάπτυξη ενός ερευνητικού προβλήματος, ή μίας σειράς προβλημάτων που αξίζουν και μπορούν να ερευνηθούν. Είναι η δήλωση του ερευνητικού προβλήματος που μπορεί να μετατραπεί σε ένα συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα (δείτε την επόμενη ενότητα).

Κορυφαία Συμβουλή 3.4

Οι φοιτητές συχνά λένε, «Γνωρίζω ποιο είναι το θέμα της ερευνάς μου, αλλά δεν νομίζω ότι υπάρχει σχετική βιβλιογραφία με αυτό!». Αυτό δεν είναι ποτέ αληθές. Υπάρχει πάντα ένα σώμα βιβλιογραφίας που σχετίζεται είτε άμεσα ή έμμεσα, με ένα θέμα. Η πρόκληση είναι να το αναγνωρίσετε. Αν το θέμα σας είναι αρκετά εξειδικευμένο, ή κάποιο για το οποίο υπάρχουν λίγα πράγματα, αν όχι καθόλου, ίσως θα πρέπει να εντοπίσετε ένα σώμα βιβλιογραφίας που να σχετίζεται με αυτό σε ένα πιο αφηρημένο ή θεωρητικό επίπεδο.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

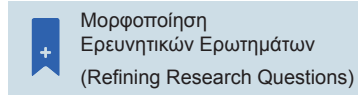
Όπως έχουμε δει, η βιβλιογραφική ανασκόπηση θα πρέπει να οδηγήσει τον αναγνώστη σε ένα ή περισσότερα **ερευνητικά ερωτήματα**. Επομένως, θα πρέπει να υπάρχει μία στενή σύνδεση μεταξύ της βιβλιογραφίας που μελετήθηκε και της ερευνητικής μελέτης που ακολουθεί. Η σύνδεση μεταξύ των δύο είναι η ανάπτυξη των ερευνητικών ερωτημάτων ή και των υποθέσεων.

Ερευνητικά ερωτήματα

Όλες οι προτάσεις θα πρέπει να περιέχουν τυπικές διατυπώσεις ερωτημάτων, τα οποία πρέπει να αναφέρονται ρητά και να είναι άξια έρευνας. Όπως επισημαίνει ο O'Leary (2014), τα ερευνητικά ερωτήματα βοηθούν να:

- Ορίσουμε μία έρευνα, δηλαδή να ξεκαθαρίσουμε αν ο σκοπός της είναι η ανακάλυψη, η εξερεύνηση, η εξήγηση, ή η σύγκριση, αλλά και τα είδη των προβλεπόμενων σχέσεων μεταξύ των εννοιών (όπως οι συσχετίσεις ή οι σχέσεις αιτίας-αιτιατού).
- Καθορίσουμε τα όρια της έρευνας. Καθώς μελετάμε διάφορα θέματα που δεν βρίσκονται στο επίκεντρο της έρευνάς μας, μπορούμε να ρωτήσουμε: «Η μελέτη αυτού δίνει κάποια απάντηση στο ερευνητικό μου ερώτημα;». Αν η απάντηση είναι: «Όχι, αλλά τώρα το βλέπω να γίνεται σημαντικό», τότε θα είναι απαραίτητο να τροποποιήσετε ή να ξαναγράψετε εξολοκλήρου το ερευνητικό ερώτημα. Με αυτόν τον τρόπο βλέπουμε ότι τα ερευνητικά ερωτήματα δεν είναι αμετακίνητα, αλλά συχνά τροποποιούνται κατά τη διαδικασία της έρευνας.
- Έχουμε μία κατεύθυνση, που παρέχει τις απαραίτητες σημάνσεις για τις συναφείς θεωρίες, για τη βιβλιογραφία που είναι σχετική με τη μελέτη και για τα είδη των απαιτούμενων μεθοδολογιών έρευνας. Τουλάχιστον για τις απαγωγικές προσεγγίσεις είναι αδύνατον να επιλέξουμε μία μεθοδολογία έρευνας χωρίς πρώτα να έχουμε ένα ξεκάθαρο διατυπωμένο ερευνητικό ερώτημα.

Μία από τις προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν οι ερευνητές είναι ότι συνήθως τα θέματα είναι ευρεία, αλλά τα ερευνητικά ερωτήματα είναι συγκεκριμένα και περιορισμένα (σε εύρος). Πώς κινούμαστε από το γενικό στο ειδικό; Ο O'Leary (2014) προτείνει να βρούμε μία «γωνία» (οπτική) στο θέμα. Για παράδειγμα, διαλέγουμε ένα θέμα, αλλά βλέπουμε τι λένε για αυτό οι σύγχρονοι σχολιαστές, ή ποια «καυτά ζητήματα» προκαλούν διαφωνίες και συζητήσεις. Μία άλλη προφανής γωνία (προσέγγιση) είναι το αν μπορούμε να εντοπίσουμε ένα κενό στη βιβλιογραφία, όπου ένα θέμα έχει αγνοηθεί, ή όπου ένας ερευνητής έχει προτείνει περαιτέρω θέματα που αξίζουν να ερευνηθούν στο τέλος ενός άρθρου.



Το επόμενο στάδιο είναι να συντάξουμε ένα ερευνητικό ερώτημα που να είναι ακριβές και ξεκάθαρο. Αυτό, βέβαια, είναι πιο εύκολο να το λες από το να το κάνεις. Είναι εντυπωσιακό το πόσο δύσκολο φαίνεται στους περισσότερους φοιτητές να συντάξουν τα ερευνητικά ερωτήματα. Ακόμη κι όταν έχουν βρει που θα εστιάσουν την έρευνά τους, το να εντοπίσουν ένα ή περισσότερα ερωτήματα που επιδέχονται έρευνα τους φαίνεται σαν άθλος του Ηρακλή. Το ίδιο πρόβλημα έχουν και εκείνοι οι αρχάριοι ερευνητές που γράφουν ένα σύνολο από ασαφείς σκοπούς ή προθέσεις και μετά υποστηρίζουν ότι έχουν γράψει τα ερευνητικά ερωτήματα!

Κορυφαία Συμβουλή 3.5

Σκεφτείτε την ερώτηση: «Είναι η κατάχρηση αλκοόλ στο χώρο εργασίας πρόβλημα;». Αυτό το ερώτημα χρειάζεται σε μεγάλο βαθμό αναθεώρηση και αποσαφήνιση. Τι εννοείται με την «κατάχρηση»; Πρόβλημα για ποιον; Είναι συνετό επίσης να αποφεύγουμε ερωτήματα με τα οποία έχουμε κάποια συναισθηματική σχέση. Στην περίπτωση του ερωτήματος για την κατάχρηση αλκοόλ, ένας ερευνητής που μεγάλωσε σε μία οικογένεια όπου οι γονείς είχαν μία σοβαρή εξάρτηση από το αλκοόλ, μπορεί να έχει δυσκολίες στο να εκφράσει ένα ουδέτερο και αμερόληπτο ερώτημα. Τα ερωτήματα θα πρέπει ακόμη να είναι επιτεύξιμα ως προς τον χρόνο που διαθέτουμε, και ως προς τις δυνατότητες πρόσβασης στους συμμετέχοντες. Τα ερωτήματα θα πρέπει, επίσης, να είναι συμβατά με τους κανόνες της δεοντολογίας (βλέπε Κεφάλαιο 4).

Όπως είδαμε στο Κεφάλαιο 2, οι προσεγγίσεις για έρευνα περιλαμβάνουν τις διερευνητικές, τις περιγραφικές, τις επεξηγηματικές και τις ερμηνευτικές μελέτες. Δεδομένων των διαφορετικών προσεγγίσεων τους στην έρευνα, είναι φυσικό τα είδη των ερωτημάτων που γίνονται να είναι διαφορετικά. Ο Πίνακας 3.3 δίνει κάποια παραδείγματα συγκεκριμένων ερωτημάτων χρησιμοποιώντας ως κεντρικό το θέμα της κατανάλωσης αλκοόλ.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι δεν συμφωνούν όλοι οι ερευνητές στο ότι η διαμόρφωση των ερωτημάτων είναι

Πίνακας 3.3 Παραδείγματα περιγραφικών, επεξηγηματικών, διερευνητικών και ερμηνευτικών ερωτημάτων

Ερώτημα	Τύπος Ερωτήματος	Σχόλια
Τι αλλαγές έχουν γίνει ως προς την κατανάλωση αλκοόλ τα τελευταία 10 χρόνια;	Περιγραφικό	Η έρευνα θα μπορούσε να ερευνήσει τις αλλαγές στα επίπεδα συνολικής κατανάλωσης αλκοόλ και/ή τα επίπεδα αλλαγής μέσα σε διαφορετικούς κλάδους επιχειρήσεων ή επαγγελματικές ομάδες
Οδηγούν τα υψηλά επίπεδα κατανάλωσης αλκοόλ στην απουσία από τη δουλειά;	Επεξηγηματικό	Ψάχνει να βρει μία σχέση ανάμεσα σε δύο μεταβλητές (κατανάλωση αλκοόλ και απουσία). Επίσης, δείχνει μία κατεύθυνση για τη σχέση – ότι τα υψηλά επίπεδα κατανάλωσης αλκοόλ οδηγούν σε μεγαλύτερα επίπεδα απουσίας. Είναι σχετικά εύκολο να μετατρέψουμε το ερώτημα σε υπόθεση.
Γιατί υπάρχει αύξηση στην κατανάλωση αλκοόλ στο χώρο εργασίας;	Επεξηγηματικό	Ένα ερώτημα που αναζητά τους παράγοντες πίσω από ένα φαινόμενο.
Ποια είναι η κλίμακα και η αιτία της κατάχρησης αλκοόλ για τους παλαιότερους υπαλλήλους;	Διερευνητικό	Ένα ερώτημα που προσπαθεί να αναγνωρίσει θέματα, όταν σήμερα γνωρίζουμε πολύ λίγα για το αντικείμενο.
Ποια είναι η επίδραση της αυξανόμενης κατανάλωσης αλκοόλ στην απόδοση και στα ατυχήματα στην εργασία;	Ερμηνευτικό	Αναζητά να αποκαλύψει τις απόψεις και τις οπτικές των ανθρώπων. Ένα έγκυρο ερώτημα για διερευνητικές, κυρίως ποιοτικές μελέτες.

πραγματικά απαραίτητη. Μερικοί ερευνητές που ασχολούνται με ποιοτικές έρευνες υποστηρίζουν ότι η προσέγγισή τους είναι τόσο επαγωγική και εξελισσόμενη που η εφαρμογή ενός ερωτήματος έρευνας θα ήταν όχι μόνο περιττή, αλλά και ακατάλληλη. Οι περισσότεροι από αυτούς τους ερευνητές, βέβαια, είναι προετοιμασμένοι να διαμορφώσουν ερευνητικά ερωτήματα, ακόμη και αν θεωρούν πως αυτά βρίσκονται υπό αίρεση και πως θα αποτελέσουν αντικείμενο αλλαγής κατά τη διαδικασία της έρευνας.

Υποθέσεις

Οι Locke et al. (2013) επισημαίνουν ότι όταν η έρευνα είναι κυρίως διερευνητική, ή γίνεται με τη χρήση ποιοτικών μελετών, μπορεί να είναι αρκετό να διαμορφώσουμε ένα ερώτημα και όχι μία υπόθεση. Πράγματι, για μία καθαρά ποιοτική έρευνα, η διατύπωση μίας υπόθεσης θα ήταν ακατάλληλη. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όμως, και ιδιαίτερα στις ποσοτικές μελέτες, οι υποθέσεις είναι απαραίτητες. Οι υποθέσεις χρησιμοποιούνται όταν η υπάρχουσα γνώση και θεωρία μας επιτρέπει να κάνουμε προβλέψεις για μία σχέση μεταξύ των μεταβλητών.

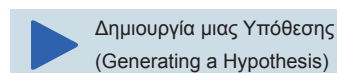
Μία υπόθεση περιγράφει ένα ερευνητικό ερώτημα σε ελέγξιμη μορφή, η οποία προβλέπει τη φύση της απάντησης. Η πρόταση αυτή μπορεί να πάρει τη μορφή μηδενικής υπόθεσης, αν γραφτεί ως «Δεν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ του χ και του ψ », ή σαν μία δήλωση αιτίας-αιτιατού, όπως «Όταν συμβαίνει αυτό, τότε συμβαίνει εκείνο» (κατάφαση), ή «Όταν συμβαίνει αυτό, τότε δεν συμβαίνει το άλλο» (άρνηση). Όπως υποστηρίζουν οι Locke et al (2013), αναγνωρίζοντας ποια είναι η αιτία και ποιο το αποτέλεσμα μιας υπόθεσης (κατεύθυνση της υπόθεσης) μας επιτρέπει τη χρήση πιο ισχυρών στατιστικών ελέγχων. Ο Punch (2006) υποστηρίζει ότι, για να καθοριστεί το αν μία υπόθεση είναι κατάλληλη, ο ερευνητής πρέπει να συλλογιστεί στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Για κάθε ερευνητικό ερώτημα, είναι δυνατόν να προβλεφθεί εκ των προτέρων τι ευρήματα θα προκύψουν;
- Στηρίζεται η πρόβλεψη σε ένα ορθολογικό σύνολο προτάσεων, ή σε μία «θεωρία» που εξηγεί την υπόθεση;

Εάν η απάντηση και στις δύο αυτές ερωτήσεις είναι «Ναι», τότε ο Punch (2006) υποστηρίζει ότι η υπόθεση θα πρέπει να διατυπωθεί. Αλλιώς, συμβουλεύει ότι είναι απολύτως αποδεκτό να εργαστούμε πάνω σε ένα σύνολο ερευνητικών ερωτημάτων. Η υιοθέτηση μιας υπόθεσης δεν είναι αυτοσκοπός για τον ερευνητή. Για μία περισσότερο αναλυτική περιγραφή των υποθέσεων δείτε το Κεφάλαιο 6.

Κορυφαία Συμβουλή 3.6

Αποφύγετε το λάθος που κάνουν συνήθως οι άπειροι ερευνητές, να διατυπώσετε μία υπόθεση πολύ εκτενή και πολύπλοκη. Οι πολλές και σύντομες υποθέσεις είναι απείρως προτιμότερες από μία εκτενή και φλύαρη υπόθεση.



Δημιουργία μιας Υπόθεσης
(Generating a Hypothesis)

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ενότητα της μεθοδολογίας με μία πρόταση ορίζει και δικαιολογεί τη μεθοδολογική προσέγγιση και πρέπει να είναι στενά συνδεδεμένη με το ερευνητικό ερώτημα που περιγράφηκε παραπάνω. Είναι πιθανό ότι αυτή η ενότητα θα λάβει μεγάλη προσοχή από ακαδημαϊκούς που μελετούν προσεκτικά και αξιολογούν την πρότασή μας, άρα είναι αυτή η ενότητα που απαιτεί τη μέγιστη προσοχή στη λεπτομέρεια και στην ακρίβεια. Θα πρέπει να ακολουθήσουμε τις οδηγίες του ακαδημαϊκού μας ιδρύματος, αλλά είναι πιθανό, στις περισσότερες περιπτώσεις, η ενότητα της μεθοδολογίας να απαιτεί την περιγραφή:

- Της ερευνητικής μεθοδολογίας.
- Του πληθυσμού στόχου και των μεθόδων δειγματοληψίας που επιλέχθηκαν.
- Των εργαλείων και των τεχνικών που θα χρησιμοποιηθούν για τη συγκέντρωση των δεδομένων και των διαδικασιών για τη συλλογή και την καταγραφή των δεδομένων (για παράδειγμα, ερωτηματολόγια σε χαρτί, μαγνητόφωνα, βιντεοκάμερες ή ψηφιακές κάμερες κτλ.).
- Της διαδικασίας ανάλυσης δεδομένων που θα χρησιμοποιηθεί.
- Του πώς θα αντιμετωπιστούν τα δεοντολογικά προβλήματα που ίσως προκύψουν.

Ένα σημαντικό ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί σε αυτήν την ενότητα, είναι το εάν η μελέτη θα είναι κυρίως ποσοτική, ποιοτική ή και τα δύο. Αν, για παράδειγμα, έχει σχεδιαστεί κάποιο είδος παρέμβασης ή πειράματος, τότε είναι πιθανό ότι θα υιοθετηθούν **ποσοτικές μέθοδοι**. Από την άλλη μεριά, εάν το ερευνητικό έργο αναζητά τη διεξαγωγή μίας εθνογραφικής μελέτης η οποία εστιάζει στα νοήματα και τις ερμηνείες που δίνουν οι συμμετέχοντες μέσα σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο, τότε τα δεδομένα είναι πιο πιθανό να είναι ποιοτικά. Σε καθένα από αυτά τα παραδείγματα, μόλις αποφασιστεί αν η μεθοδολογική προσέγγιση που θα ακολουθηθεί θα είναι ποσοτική, ποιοτική ή μεικτή, το αποτέλεσμα θα είναι μία σημαντική επιρροή στην επιλογή των μεθόδων συλλογής των δεδομένων και των προσεγγίσεων για την ανάλυση των δεδομένων που θα υιοθετηθούν. Ο Punch (2006) επιμένει ότι, για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό να επανεξετάζουμε τα ερευνητικά ερωτήματα και τον τρόπο που αυτά διατυπώνονται, και να αναρωτιόμαστε τι επιπτώσεις έχει αυτό στον σχεδιασμό της έρευνας.

Μεθοδολογία έρευνας

Η απόφαση για το αν θα χρησιμοποιήσουμε μία ποσοτική, ποιοτική ή μεικτή προσέγγιση, θα επηρεάσει και την επιλογή για τη μεθοδολογία έρευνας που θα υιοθετηθεί. Ο Πίνακας 3.4 παρουσιάζει κάποιες κοινές μεθοδολογίες που συνδέονται με καθεμία από αυτές τις προσεγγίσεις. Πρέπει να τονιστεί, όμως, ότι αυτές είναι προτάσεις και όχι κανόνες. Σημειώστε, για παράδειγμα, ότι η έρευνα δράσης και η αξιολόγηση εμφανίζονται και στις δύο στήλες, υπονοώντας ότι αυτά τα είδη ερευνητικών έργων μπορούν να υιοθετήσουν μία κυρίως ποσοτική ή ποιοτική προσέγγιση – ή πράγματι ένα συνδυασμό των δύο. Θυμηθείτε κάποιες περιγραφές αυτών των μεθοδολογιών από το Κεφάλαιο 2.

Πίνακας 3.4 Συνηθισμένες ερευνητικές μεθοδολογίες σχετικές με ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις

Ποσοτικές προσεγγίσεις	Ποιοτικές προσεγγίσεις
Πείραμα	Μελέτη περίπτωσης
Οιονεί πείραμα (ημί-πείραμα)	Εθνογραφική μελέτη
Συσχετική δημοσκόπηση	Φαινομενολογική μελέτη
Διαχρονική μελέτη	Εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία
Έρευνα δράσης	Έρευνα δράσης
Αξιολόγηση	Αξιολόγηση
	Ευρετική αναζήτηση

Στρατηγικές δειγματοληψίας

Μόλις υιοθετηθεί μία στρατηγική, τότε είναι απαραίτητο να τη μετατρέψουμε σε ένα ερευνητικό σχέδιο. Αυτό σημαίνει να δηλώσουμε με ξεκάθαρους όρους ακριβώς πώς και με ποιους θα διεξαχθεί η έρευνα. Αυτό τότε μας φέρνει στη δειγματοληψία. Εφόσον είναι σπάνια εφικτό να αποκτήσουμε δεδο-